

Gemeente Houten
Postbus 30
3990 DA HOUTEN

DATUM	6 juli 2020	TEAM	GRO
NUMMER	8211B925	REFERENTIE	mevrouw N. Versteegh
UW BRIEF VAN	15 april 2020	DOORKIESNUMMER	06-40494534
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	natasja.versteegh@provincie-Utrecht.nl
BIJLAGE	geen	ONDERWERP	Provinciale reactie Ruimtelijke Koers 2040

Geacht college,

In april 2020 heeft u de ontwerp Ruimtelijke Koers 2040 van de gemeente Houten toegezonden met het verzoek hierop te reageren. Wij maken graag van deze mogelijkheid gebruik. Hieronder gaan wij, alvorens op de inhoud in te gaan, eerst in op de samenhang van uw Ruimtelijke Koers met andere trajecten. Voorts worden enkele thema's uit de Ruimtelijke Koers verder verdiept. Opmerkingen op de Ruimtelijke Koers die meer gericht zijn op een verdere uitwerking van de Ruimtelijke Koers worden in een separaat (ambtelijk) document aan u toegezonden. Wij willen graag samen met u deze punten verder uitwerken.

Algemeen

De Koers is helder en inzichtelijk toegelicht in een prettig leesbare rapportage met toelichtende bijlagen. Wij waarderen de actieve betrokkenheid en inbreng door de inwoners waarmee u vooruitloopt op de intenties van de Omgevingswet. De inzet van ontwerpend onderzoek in de modellenfase en bij de uitwerking van de ambities tot koers heeft bijgedragen aan een goede ruimtelijke hoofdstructuur die de samenhang tussen de ruimtelijke thema's recht doet. Opgaven zijn waar mogelijk gecombineerd en kansengericht uitgewerkt. De Koers is fraai en goed ondersteund met aansprekende beelden.

Regionale programmering en MIRT MRU

De voorgestelde ontwikkelingen hebben wij bekeken in het licht van kansen en beperkingen die voortkomen uit het provinciale beleid. Zoals u bekend is zullen aard, plaats en omvang van nieuwe bouwlocaties en hun randvoorwaarden door gemeenten, U16 en provincie in het op te stellen regionale programma voor wonen en werken worden afgestemd en beklonken. De regionale verstedelijkingsstrategie met MIRT MRU is nog volop in ontwikkeling. De in de Koers opgenomen 'Kaart van altijd' zien wij als een inventariserende schets van toekomstige regionale ontwikkelingen.

Houten zet met de Koers een belangrijke nieuwe stap in haar toekomstige ontwikkeling. De oorspronkelijke opzet als vliedervormig 'eiland' wordt uitgewerkt met twee nieuwe gezichten: aan de westkant wordt nadrukkelijk aangesloten bij de stedelijke dynamiek van de buurgemeenten en de aanwezige infrastructuur terwijl aan de oostzijde nog nadrukkelijker wordt ingezet op de verdere landschappelijke ontwikkeling. Nieuwe stedelijke uitbreidingen voor wonen en werken gaan zo gelijk op met het door ontwikkelen van groen, natuur en recreatie. Door de keuze voor inbreiding in plaats van grootschalige uitbreiding is de druk op het omringende

landschap beperkt. Het vrijwaren van grote ontwikkelingen ten westen van de A27 in Laagraven en het beschouwen van dit gebied als een belangrijke groen-blauwe long met niet alleen cultuurhistorische, maar ook landschappelijke en recreatieve waarden, sluit aan bij het provinciale beleid ten aanzien van benutten van het (Wereld)erfgoed als aanjager en drager van ruimtelijke kwaliteit. Dit is goed in lijn met de hoofdambitie van de ontwerp provinciale omgevingsvisie waarin gezocht wordt naar een balans tussen enerzijds de Utrechtse Kwaliteiten en anderzijds het ruimte geven voor ontwikkeling, gezien de grote opgaven die op deze regio afkomen.

Woningbouwlocaties

Uw inzet is nu gericht om 5800 woningen toe te voegen, waarvan 1000 zijn opgenomen in bestaande plannen. De woningen zijn vooral bestemd voor de 'eigen behoefte'. U geeft aan te breken met de Houtense traditie: 'de tijd van uitbreiding ligt achter ons'. Graag gaan wij in het kader van de regionale programmering en de gezamenlijke verstedelijkingsstrategie in het kader van REP en UNED, met u en de andere gemeentes in de regio het gesprek aan over de bijdrage van uw gemeente aan de regionale woningbehoefte. Wij zien voor de gemeente Houten mogelijkheden, mede gezien de ligging, nabijheid van vele werklocaties, knooppunten en USP, en de grote woningbouwopgave waar de regio voor staat.

Gezien de grote regionale woningbouwopgave in de U16 en de ligging van Houten is het verstandig om grotere woningbouw aantallen niet op voorhand uit te sluiten en de mogelijkheden daarvoor in samenhang met opgaven op het gebied van mobiliteit, energie en groen gezamenlijk regionaal af te wegen en uit te werken in een door gemeente, U16 en provincie gezamenlijk op te stellen regionale verstedelijkingsstrategie. Daarnaast sluit de Koers op hoofdlijnen aan bij de ambities/doelstellingen van het provinciale woonbeleid. Wij vinden het positief dat u een groot accent legt op het goedkope en middeldure segment. Wij zijn benieuwd naar het vervolg en denk daar graag over mee: hoe van ambitie naar uitvoering te komen.

Mobiliteit

Een aantal voorgestelde maatregelen met betrekking tot mobiliteit en bereikbaarheid vragen om een nadere uitwerking en relatie met de regionale (planontwikkeling) voor bereikbaarheid zoals provinciale omgevingsvisie, MIRT MRU etc. De keuze van Houten om vooral in te zetten op verdichting, benutting en functiemenging komt logisch over en sluit aan bij de ambities in onze ontwerp Omgevingsvisie. Hetzelfde geldt voor de gewenste ontwikkellocaties (Centrum, Molenzoom, Koppeling en Noordwest).

Ten aanzien van openbaar vervoer is er sprake van een realistische ambitie met de nadruk op verhoging van de Sprinterfrequentie per trein en het versterken van bestaande busverbindingen. Nieuwe busverbindingen komen in principe pas in beeld bij regionale verstedelijking in de A12-Zone, Nieuwegein en/of Bunnik. De herontwikkeling van gebieden zoals Molenzoom, Koppeling en Noordwest biedt aanknopingspunten om de kwaliteit van busverbindingen te verbeteren. Het verbeteren van het bestaande fietsnetwerk, het doortrekken van fietsroutes naar de ontwikkelgebieden in het noordwesten van Houten en inzet op regionale fietsroutes richting het USP en Nieuwegein en Vianen zijn logische maatregelen om de sterke positie van de fiets in het Houtense mobiliteitssysteem te behouden. Ook hier ligt een verbinding met de ambities in onze ontwerp Omgevingsvisie.

Met betrekking tot de auto valt op dat de Ruimtelijke Koers uitgaat van een aantal forse investeringen in het wegennet zoals het volledig maken van de aansluiting van de Limesbaan (N421) op de A12, verdubbeling van de Utrechtseweg (N409), een ongelijkvloerse oplossing op de kruising tussen de N408 en N409 en aanpassingen van de aansluiting van de N408 op de A12 (verkeersplein Laagraven). Er wordt hiervoor ook nadrukkelijk naar financiële bijdragen vanuit het Rijk en regio gekeken. De vraag is uiteraard of de hoogte van de investeringen wel in verhouding staat tot het te realiseren ruimtelijk programma in Houten tot 2040. Dit betekent dat voor een afweging omtrent de wenselijkheid en haalbaarheid van de maatregelen ook nadrukkelijk naar andere opgaven en plannen in de regio gekeken zal moeten worden. Een voorbeeld hiervan is het betrekken van de opgaven en plannen in de gemeente Bunnik bij de afweging omtrent het volledig maken van de aansluiting van de Limesbaan (N421) op de A12.

Kwaliteitsborging Laagraven en landschappelijke impuls oostzijde

Uw ambitie om de kwaliteit van dit gebied te verbeteren en beleefbaar te maken, met aandacht voor historische structuren, sluit goed aan bij de provinciale inzet om de kwaliteiten van de militaire linies te verzilveren. Wij vragen u wel expliciet rekening te houden met de ligging van Laagraven in het genomineerde UNESCO

Werelderfgoed (zie cultuurhistorie). Ook voor de ontwikkeling van de A12 zone is Laagraven een belangrijk groen-blauw recreatief uitloopgebied. Het is een mooie ambitie om nieuwe wandel- en fietsroutes, verbindingen tussen binnenstedelijk groen en groenstructuren in de omgeving te ontwikkelen tot parklandschap en beter met elkaar te verbinden. U geeft aan dat het herstel van historische structuren – met name de linten vanuit het oude dorp – en het toevoegen van recreatieve functies de relatie tussen Houten en het ommeland naar een hoger plan kunnen tillen.

Wij geven u in overweging om op weg naar realisatie tot een verdere gebiedsuitwerking van Laagraven te komen. Bij de verdere uitwerking van de ambitie voor Laagraven denkt de provincie Utrecht graag met u mee. Hoe verhoudt bijvoorbeeld de beoogde landschappelijke impuls zich tot het huidige en toekomstige agrarische gebruik en de geplande aanleg van zonnevelden van zowel de gemeente Bunnik, Wijk bij Duurstede en Houten zelf? Is er zicht op de financiering en uitvoering? Welke ontwikkelingen naast 'kostendragende kleinschalige woningbouw' worden in deze 'groene buffer' toegestaan?

Cultuurhistorie

Er zijn verbeterkansen voor de Ruimtelijke Koers door expliciet in te gaan op het beoogde UNESCO Werelderfgoed. Dit is voor alle provinciale ontwikkelingen van groot belang aangezien geheel Laagraven valt onder het genomineerde UNESCO-Werelderfgoed. Bovendien grenst het te ontwikkelen gebied voor uitbreiding aan de westzijde en aan de noordzijde direct aan het genomineerde UNESCO-Werelderfgoed en valt daarmee binnen de attentiezone. Dit betekent dat het gebied ligt in de invloedssfeer van het Werelderfgoed. Ook met ontwikkelingen hier mag de unieke universele waarde (UOV) van het aangrenzende Werelderfgoed niet worden aangetast. Anderzijds zien wij mogelijkheden om in dit gebied een verbeterslag te maken als het gaat om het verbinden van kansen en ambities in relatie tot cultuurhistorische waarden. De provincie denkt graag met u mee hoe dit een goede invulling te geven.

Energie

De Ruimtelijke Koers richt zich met name op woningbouw in de kern Houten (en daar buiten) en doet weinig tot geen uitspraken over de ruimtelijke keuzes ten aanzien van de grootschalige opwekking van duurzame energie met windenergie en zonnevelden. Die keuze wordt in de Ruimtelijke Koers doorgeschoven naar het proces in RES U16. Dit is begrijpelijk en zorgvuldig, want daar vindt de regionale discussie plaats over zonnevelden en windenergie. U heeft al veel stappen gezet op het gebied van duurzame energie. De Ruimtelijke Koers stelt dat de restopgaven in of buiten Houten opgevangen moet worden. Kan er toch al een doorkijk gegeven worden wat dit kan betekenen voor de ruimtelijke koers van de andere delen van de gemeente?

De ontwerp provinciale omgevingsvisie geeft richting aan de ruimtelijke aanvaardbaarheid van duurzame opwek. Het is logisch om locatieprincipes voor zonnevelden toch in de Ruimtelijke Koers op te nemen, voor zover deze van invloed zijn op de ruimtelijke modellen en de uitspraken over landschapkeuzes. Uw ambitie om te zoeken naar mogelijkheden om binnenstedelijk veel zonnepanelen te realiseren in combinatie met woningen, fietspaden en parkeerplaatsen om zoveel mogelijk een duurzame stad te worden wordt door ons gewaardeerd.

Conclusie

Veel ambities die in de Ruimtelijke Koers staan sluiten goed aan bij onze ontwerp Omgevingsvisie. Wij denken graag mee met de verdere uitwerking om de verbinding met de Provinciale Omgevingsvisie en beleid verder te versterken. Voor vragen kunt u contact opnemen met de accounthouder Nancy van Hattem of met Natasja Versteegh.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht,
Namens hen,

H.P. (Huib) van Essen
gedeputeerde Ruimtelijke Ontwikkeling, Energietransitie en Klimaat